

Π Υ Ρ Ε Ο Ε ΒΟΡΕΙΟΥ ΗΠΕΙΡΟΥ

Εταιρεία
Ηπειρωτικών Μελετών
Παρασκευαστού 4
ΙΜΑΛΙΑ

ΓΡΑΦΕΙΑ: Βερανζέρου 4, Τηλ. 3639.095—3629.769

ΜΗΝΙΑΙΟΝ ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΙΚΟΝ ΟΡΓΑΝΟΝ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΒΟΡΕΙΟΥ ΑΓΩΝΟΣ

ΑΘΗΝΑΙ, ΙΟΥΝΙΟΣ 1980

ΕΤΟΣ Η'. ΠΕΡ. Β'. ΑΡ. ΦΥΛ. 53 (89). ΤΙΜΗ ΦΥΛΛΟΥ ΔΡΧ. 10

ΔΙΕΥΘΥΝΕΤΑΙ ΥΠΟ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

Διευθυντής Συντάξεως ΣΠΥΡ. ΔΑΠΕΡΓΟΛΑΣ

Μήνυμα του Μακαριωτάτου 'Αρχιεπισκόπου 'Αθηνών καί πάσης 'Ελλάδος καί 'Αρχηγού τῆς Κεντρικῆς 'Επιτροπῆς Βορειοηπειρωτικῷ 'Αγῶνος κ. Σεραφεῖμ

ΠΡΟΣ ΤΟ 21ο ΣΥΝΕΔΡΙΟΝ ΤΗΣ ΠΑΝΗΠΕΙΡΩΤΙΚΗΣ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑΣ ΑΜΕΡΙΚΗΣ ΚΑΙ ΚΑΝΑΔΑ

Κύριε Πρόεδρε,

Αισθάνομαι θαθεῖ-
αν συγκίνησιν ὡς
Πρόεδρος καί 'Αρ-
χηγός τῆς Κεντρι-
κῆς 'Επιτροπῆς Βο-
ρειοηπειρωτικῷ 'Α-
γῶνος ἐπικοινωνῶν
μεθ' ὑμῶν ἐπ' εὐκαι-
ρία τοῦ 21ου Πανη-
πειρωτικῷ Συνεδρί-
ου τῆς Πανηπειρω-
τικῆς 'Ομοσπονδίας
'Αμερικῆς καί Κανα-
δά.

'Απαντῶν εἰς τὴν
ἀπὸ 3 'Απριλίου 1980
ἐπιστολὴν ὑμῶν πε-
ρὶ τῶν ἱστορικῶν τυ-
χῶν καί ἀγῶνων τῆς
Βορ. 'Ηπείρου, ὡς
καί τῆς παρούσης
καταστάσεως τοῦ
Βορειοηπειρωτικοῦ
Ζητήματος, διαβε-
βαῖ ὑμᾶς ὅτι οἱ ἀ-
γῶνες περὶ ἀπελευ-
θερώσεως τῆς ἐν
δουλείᾳ διαβιούσης
Βορ. 'Ηπείρου εἶναι
τοῖς πᾶσι γνωστοί.

'Απὸ τοῦ Φεβρου-
αρίου τοῦ 1914, ὅπο-
τε ἐν 'Αργυροκά-
στρω ὑψώθη τὸ Λά-
βαρον τῆς ἐλευθε-
ρίας μέχρι τῆς σή-
μερον, οἱ φιλοπάτρι-
δες 'Ηπειρώται οὐ-
δέποτε ἔπαυσαν ἐν
ἀγαστῇ συμπονοίᾳ
μετὰ τῶν ἐκάστοτε
ἐλληνικῶν κυβερνή-
σεων νὰ προβάλλουν
τὸ δίκαιον ἐθνικόν
τῶν αἷμα περὶ ἀ-
πελευθερώσεως τῆς
μαρτυρικῆς πατρί-

δος εἰς τὰ διεθνῆ
Συνέδρια τὸ 1919
μετὰ τὸν τερματι-
σμόν τοῦ Α' Παγκο-
σμίου Πολέμου καί
τὸ 1946 μετὰ τὸν
τερματισμόν τοῦ Β'
Παγκοσμίου Πολέ-
μου.

Δυστυχῶς, ὅμως,
σκοτειναὶ δυνάμεις,
ἀπεβλέπουσαι εἰς ἴ-
διον ὄφελος, ἐμα-
ταίωσαν ἐνεργοῦσαι
ποικιλοτρόπως τὴν
ἐκπλήρωσιν τοῦ πα-
νελληνικοῦ πόθου,
τῆς ἀπελευθερώσε-
ως δηλαδὴ τῆς Βο-
ρείου 'Ηπείρου καί
τῆς ἐνσωματώσεως
αὐτῆς μετὰ τῆς Μη-
τρὸς Πατρίδος.

Οὐχ' ἤττον ὁμῶς
αἱ ἀτυχίαι αὐταὶ οὐ
μόνον δέν πρέπει
ν' ἀπελπίσουν, ἀλλὰ
τοῦναντίον νὰ χα-
λυβδῶσουν τὴν συ-
νεῖδσιν ἡμῶν ὅπως
διεκδικήσωμεν ζωη-
ρότερον τ' ἀπαρά-
γραπτα ἡμῶν ἐθνι-
κά δίκαια ἐπὶ τῆς Β.
'Ηπείρου κατοχυρω-
θέντα διὰ διεθνῶν
συνθηκῶν. 'Η δὲ ἀ-
ποκατάστασις τῶν
διπλωματικῶν σχέ-
σεων μετὰ τῆς 'Αλ-
βανίας, γενομένη
διὰ λόγους γενικω-
τέρας ὑφέσεως εἰς
τὴν Βαλκανικὴν, οὐ-
δόλως πρέπει νὰ ἀ-
ποτρέψῃ ἡμᾶς ἀπὸ
τοῦ ἐθνικοῦ τούτου
θέματος, διότι εἰς

τὴν παρούσαν τετα-
ραγμένην διεθνῶς
πολιτικὴν κατάστα-

σιν ὀφείλομεν νὰ ἐ-
παγρυπνῶμεν, ὥστε
ἐν δεδομένη στιγμῇ

νὰ ἐπιτύχωμεν τὴν
ἀπελευθέρωσιν τῶν
ὑπὸ τὸ βαρὺ κομ-

μουνιστικὸν πέλμα
στεναζόντων ἀλυ-
τρώτων ἀδελφῶν
τῆς Βορ. 'Ηπείρου.

Πρὸς τοῦτοίς ἐπι-
βάλλεται ὅπως οἱ
'Ηπειρώται τῶν 'Η-
νωμένων Πολιτειῶν
τῆς 'Αμερικῆς καί
Καναδά καί οἱ ἐν τῇ
ἐλευθερᾷ Πατρίδι
διαβιούντες, ὁμονο-
οῦντες καί διακατε-
χόμενοι ὑπὸ τοῦ πό-
θου τῆς ἀπελευθε-
ρώσεως τῆς μαρτυ-
ρικῆς Βορείου 'Η-
πείρου, προβάλλω-
σι διαρκῶς εἰς τὰς
πολιτικὰς ἀρχὰς τὸ
ἱερὸν τοῦτο θέμα,
ἴδια δὲ τὴν σήμε-
ρον.

Εὐχόμενοι πλήρη
ἐπιτυχίαν τοῦ 21ου
Πανηπειρωτικοῦ Συ-
νεδρίου τῆς Πανη-
πειρωτικῆς 'Ομο-
σπονδίας 'Αμερικῆς
καί Καναδά, διατε-
λοῦμεν,

Μετὰ θαθείας
πατρικῆς ἀγάπης
καί εὐχῶν
'Ο 'Αρχιεπίσκοπος
'Αθηνῶν
καί Πάσης 'Ελλάδος
ΣΕΡΑΦΕΙΜ

'Αρχηγός
καί Πρόεδρος
τῆς Κεντρικῆς
'Επιτροπῆς
Βορειοηπειρωτικοῦ
'Αγῶνος

ΕΛΗΞΕ ΤΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟΝ ΤΗΣ ΠΑΝΗΠΕΙΡΩΤΙΚΗΣ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑΣ ΑΜΕΡΙΚΗΣ

Ὁμιλίας τῶν κ.κ. Κοθρῆ καί Ρόζενταλ

διηρημένη, 200 χιλιάδες Κύ-
πριοι εἶναι πρόσφυγες καί
οὐδεμία πρόοδος πρὸς λύ-
σιν τοῦ προβλήματος ὑπάρ-
χει, παρ' ὅλα ὅσα ἐπίστευεν
ἡ κυβέρνησις Κάρτερ.

Ἐξ ἄλλου, ὁ κ. Ρόζενταλ
διεκλήρυξεν ὅτι:

α) Ἀποτελεῖ διεθνή τρα-
γωδίαν τὸ γεγονός ὅτι ἡ 'Αλ-
βανία ἀρνεῖται κατὰ τρόπον
συστηματικόν καί ἀνελέη-
τον τὰς βασικὰς ἐλευθερίας
τῶν Βορειοηπειρωτῶν καί
καταργεῖ τὴν ἐλληνικὴν γλῶ-
σσαν, τὴν ὀρθόδοξον θρη-
σκείαν καί παραδόσεις

300.000 πολιτῶν ἐλληνικῆς
καταγωγῆς,
β) Εἶπεν ὅτι ἀποκλειστι-
κὴ πολιτικὴ τῆς κυβερνήσε-
ως τῶν Τυράνων εἶναι νὰ
πνίξῃ καθεὶ ἐθνικὸν αἶσθημα
καί κάθε παράδοσιν τῶν
πολιτῶν ἐλληνικῆς καταγω-
γῆς, ἐκ τῶν ὁποίων 20.000

εὐρίσκονται εἰς τὰς φυλα-
κάς.

γ) Ἐτόνισεν ὅτι ἡ 'Αλβα-
νία ἔχει μετατρέψει 640
ἀπὸ τὰς 870 ὀρθόδοξους ἐκ-
κλησίας εἰς κατὰ κράτος
καὶ ἀποθήκας καί εἰς ὑπο-
λοίτους τριάντα εἰς μὴ θρη-
σκευτικὰ μουσεῖα.

Ὁφείλομεν κατέληξεν ὁ κ.
Ρόζενταλ, νὰ κρατήσωμεν ἀ-
νοικτόν τὸ θέμα τῶν ἀνθρω-
πίνων δικαιωμάτων διὰ νὰ
μὴ σβῇ ἡ ἐλπίς τῆς ἐλευ-
θερίας διὰ τοὺς ὑποδούλους
Βορειοηπειρωτᾶς. Οἱ 'Αμε-
ρικανοὶ ἔχομε ἰδιαίτερως ἡ-
θικὴν ὑποχρέωσιν νὰ κατα-
πολεμήσωμεν τὰς διακρίσεις
καὶ τὰς διώξεις, ὅπου καὶ ἂν

ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΣΤΗ ΣΕΛ. 2

ΟΥΑΣΙΓΚΤΩΝ.— Ὁ 'Αμερικανὸς βουλευτὴς κ. Μπ. Ρό-
ζενταλ, ὁμιλῶν ἐνταῦθα κατὰ τὴν διάρκεια τοῦ ἐπισήμου
γεγονότος τοῦ 21ου Διεθνούς Συνεδρίου τῆς Πανηπειρωτι-
κῆς 'Ομοσπονδίας 'Αμερικῆς — Καναδά εἶπε μεταξύ ἄλ-
λων:

1) Ὅτι μόνον μετὰ τὴν
στρατιωτικὴν συμμετοχὴν
τῆς 'Ελλάδος καί τῆς Τουρ-
κίας θὰ καταστήθῃ διώσιμος
ἡ Νοτιοανατολικὴ Πτέρυξ
τοῦ ΝΑΤΟ. Δι' αὐτὸ — εἴ-
πεν — κάθε μέλος τῆς Συμ-
μαχίας θὰ πρέπει ν' ἀσκή-
σῃ πῶς ἐπὶ τῆς Τουρκίας
καὶ τὴν ἐπαναστάσειν τῆς
'Ελλάδος μετὰ τὸ ΝΑΤΟ.

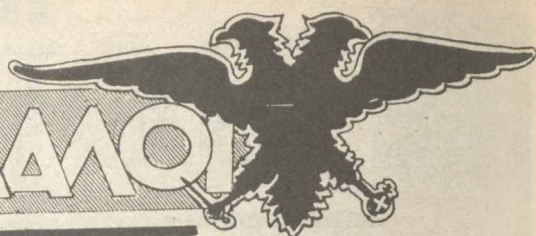
2) Ἐτόνισεν ὅτι δικαιο-
λογημένως ἡ ἐλληνικὴ κυ-
βέρνησις ἔχει συνδέσει τὴν
ἐξον συμφωνίαν διὰ τὴν λει-

τουργίαν τῶν ἀμερικανικῶν
βάσεων εἰς τὴν 'Ελλάδα με-
τὰ τὴν ἐπιστροφήν τῆς χώρας
εἰς τὸ ΝΑΤΟ. Ἐπέκρινε δὲ
τὴν ἀμερικανικὴν κυβερνή-
σιν διὰ τὴν πολιτικὴν τῆς εἰς
τὸ ὅλον θέμα 'Ελλάδος —
ΝΑΤΟ.

3) Ἐχαρακτήρισεν ὡς ἀ-
πρίσκειπτον τὴν ἀπόφασιν
τοῦ ἀμερικανικοῦ Κογκρέσ-
σου, νὰ ἀρῇ τὸ «ἐμπάργκο»,
ἀφοῦ, ὡς εἶπεν, δύο ἔτη με-
τὰ τὴν ἀρσίν τοῦ «ἐμπάρ-
γκο» ἡ Κύπρος παραμένει

ΒΟΡΕΙΟΗΠΕΙΡΩΤΙΚΟΙ ΑΝΤΙΛΛΑΟΙ

Ένα όνειρο είχα από παι-
δούλα. Νά γονατίσω και νά
φιλήσω τά άγια μέρη που έ-
ζησε, δίδαξε και σταυρώθη-
κε ο Θεάνθρωπος, ο Γλυκός
Ναζωραίος. Και νά πού τό
όνειρο έγινε πραγματικότητα.
Ένα γρήγορο αεροπλάνο
και νάμιασε στό Τελ - Α-
βίδ.

Προχωρούμε και φθάνου-
με στην Ιερουσαλήμ, πρω-
τεύουσα του Ισραήλ και ιε-
ρώτερη πόλη του Χριστιανι-
σμού. Η νέα και ή παλαιά
πόλη ανάγονται μπροστά
μου σάν όνειρο...

Μέσα σέ τριάντα χρόνια οι

Έβραιοι φτιάχναν καταπιη-
κτικά έργα. Τά άγωνα δουνά,
ή ξεριμω γέμιναν από δέν-
δρα και άλλη ελάντση. Αν-
τιμετώπιζαν την άπουσία νε-
ρού μέ μεγάλη δεξιοτεχνία.
Αρτεσιανά πρτάτα, τεράστιοι
σωλήνες εγκαταστάθησαν ά-
πό ψηλά και διέγεισαν κάθε
κασμάτι της περιοχής.

Ο Νάνα, ένας Έβραίος
μορφωμένος ξεναγός γίνεται
ο φίλας άγγελος όλου του
όμιλου.

Περνούμε την πύλη Γά-
φα. Σοκακία στενά, Πα-
λαιστίνιοι, Άραβες μέ την
κελεμπία, γκαμήλες που γο-
νατίζουν για φωτογραφία μα-
ζί τους και τά εμπειρίματα
που διαλαλούνται μέ πολύ
εκδηλωτικό τρόπο.

Πρωινή ξεναγήση στην
Ιερουσαλήμ. Στην εκκλησιά
του Πατριαρχείου κοινωνού-

με μέ κατάνυξη. Ο Πατέρας
Αθανάσιος μάς οδηγεί στον
σεβασμό Πατριάρχη Ιεροσο-
λύμων κ. Βενέδικτο ο οποίος
μάς δέχτηκε και μάς έδωσε
τις ευχές και εύλογίες του.
Ακολουθούμε τους 14
σταθμούς του Μαρτυρίου άπ'-
όπου ο Χριστός φορτωμένος

ΙΕΡΟΣΟΛΥΜΑ

φιλώ εύλαδικά τό μέρος από
όπου ο Χριστός, μετά την Α-
νάσταση, αναλήφθηκε στους
ούρανους...

Μετά ή άτέλειωτη έρη-
μος. Τό όρος των Πειρα-
σμών, όπου σαράντα μέρες έ-
δοκιμάσθη και νίκησε τόν Sa-
τανά ο Γλυκός Ναζωραίος.

Ο Σατανάς, μέ γοητευτική
φωνή του ψιθύριζε όλες τις έ-
πιχειρίες χαρές, που θά του
πρόσφερε την άγάπη της γυ-
ναίκας, των παιδιών, πλού-
τη, χαρές, τόν έσπρωχνε νά
δείξει την δύναμή του μέ
θαύματα. Όμως ο Χριστός
συνός, πιστός στην έντολή,
είχε πάρει πιά την απόφασή
του. Άς γίνει τό θέλημά σου
Πατέρα...

Στην έρημο ζούν και οι
Βεδουίνοι μέ τους δικούς τους
νόμους. Ο Νάνα μεταξύ άλ-
λων μάς είπε πως γιά νά πά-
ρει διαζύγιο ένας Βεδουίνος
άρκει νά πει τέσσερις φορές
«ήνε» και τελείωσε. Η δέ
γυναίκα ή θά μείνει, σκιάδα
νά κάνει δουλειές υπηρετριας
στον παλιό άνδρα της, ή θά
γυρίζει σ' αδέλφια της όπου
κινδυνεύει νά σκοτωθεί, γιατί
δέν ήταν καλή σύζυγος και ο
άνδρας της την έδιωξε...

Καταγγίρουμε στην Νεκρά
θάλασσα. Σαράντα βαθμοί
θερμοκρασία. Υπολογίζεται
ή ηλικία της σέ 100 εκατομ-
μύρια χρόνια και είναι ή πύ-
λα της άγίας έπιφάνειας
της γης. Κάνουμε ένα δια-
στικό μπάνιο στό πυκνό και
άλμυρο νερό της. Και συνε-
χίζουμε την εκδρομή μας
προς τόν Ιορδάνη ποταμό.

Έδώ άλλη έκπληξη μάς
περιμένει. Χάνεται ή έρημος,

τά σκληρά βουνά ή ζέστη και
δυσκόμιασε σ' ένα εύδωλια-
κό μέρος, που θυμίζει πύνακα
του Ρέμπραντ. Πυκνά δέν-
δρα, που καθρεπτίζονται στό
ήρεμα νερά του Ιορδάνη. Ά-
γριοι λύκοι και χιλιάδες
παραδείσια πουλιά. Τά κελα-
δήματά τους έχουν κάτι τό ά-
περίγραπτο. Λές και τραγου-
δούν γαρύμματα γιά τόν γλυ-
κό Ναζωραίο λές και διη-

γούνται, γιά τόν Ιωάννη τόν
Βαπτιστή, στις χιλιάδες των
χριστιανών που ήλθαν εδώ,
γιά την άγάπη του Χριστού.
Βυθίζομαι στην άγιοσύνη
των νερών. Κλείνω τά μάτια
και βρίσκω ξαφνικά σ' άλ-
λους κόσμους όνειρεμένους.
Νοιώθω πως είμαι παιδούλα
στην πρώτη της βάπτιση.
Πεταλούδα ή ψυχή πετά νά
βρει έλευθερωμένη τόν Νυμ-
φρίον...

Ο ΣΑΤΥΡΙΚΟΣ ΣΤΙΧΟΣ

Κύττα τριγύρω, κύττα
τούς Έλληνες πώς ζούνε
την DOLCE τους την VITA
πώς τρέχουν νά προλάβουν
του Άλφα και του Βήτα
τά γεύματα, τά δείπνα
τά πάρτυ, τις γιορτές
και — φουκαρά μου — ξύπνα
και πήγαινε και ζήτα
όχι γιά σέ την DOLCE
άλλά την δόλια VITA
γιά όσους ζούν στό φόβο
στον κινούτο και στην ήττα
γιά όσους και τά θλιβτα
είν' δώρο τ' ούρανο
κι αν δέν σέ δείρουν, ζήτα
κουράγιο — ύπομονη,
και πρόσμενε και κύττα
— μέ σιγουριά τρανή —
πως θά και ή πίττα
και κάποτε ή DOLCE
θέ νά μάς φάη την VITA.

Α.Γ.Κ.

ΟΙ ΕΘΝΙΚΟΙ ΑΓΩΝΕΣ ΤΕΛΕΙΩΝΟΥΝ
ΜΟΝΟΝ ΟΤΑΝ ΟΙ ΛΑΟΙ ΑΠΟΦΑΣΙΖΟΥΝ
ΝΑ ΑΥΤΟΚΤΟΝΗΣΟΥΝ ΩΣ ΕΘΝΗ.

ΠΥΡΣΟΣ ΒΟΡΕΙΟΥ ΗΠΕΙΡΟΥ

ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΙΚΟΝ ΟΡΓΑΝΟΝ
ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ
ΒΟΡΕΙΟΗΠΕΙΡΩΤΙΚΟΥ ΑΓΩΝΟΣ

Γραφεία: ΒΕΡΑΝΖΕΡΟΥ 4-ΑΘΗΝΑΙ, Τηλ. 639.095
Ταχυδρομική Θυρίς 667.

ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ:

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ: Ετησία . . . . . Δραχμ. 200
ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ: Εξαμηνος . . . . . » 120
Τραπεζών, Ίδρυμάτων . . . . . » 800
Δήμων και Κοινοτήτων . . . . . » 400
ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ: Γενικώς δι' όλες τάς
χώρας (αεροπορικώς) 20
ΔΙΑΦΗΜΙΣΕΙΣ: Έκαστον έκαστοτόν στήλης 800
Υπεύθυνος έκδόσεως: ΗΛΙΑΣ ΚΩΝΣΤΑΣ, Βερανζέ-
ρου 4.
Υπεύθυνος τυπογραφείου: Γ. Παπαγεωργίου.

Γνωρίζοντας την Έλλάδα

E.O.T.

Άμερικής 2, Άθήνα, τηλ. 32 23 111) 9

ΤΡΙΤΟ

Κρίσιμες και δύσκολες και πονηρές ημέρες περνούσε πούτ' η 'Ηπειρος, που με το μεγάλο χαλασμό και τόν ξεριζωισμό απ' τη Μικρασία της δόλιας Ρωμιοσύνης κλέφτες Ρωμιοί και 'Αρβανίτες τραμάζαν όλα τὰ χωριά στην Κόνιτσα, στην Τσαμουριά και σ' όλα το Παγώνι. Αδερωμένοι αυτή τη φορά ρωμαιοί και αρβανίτες συμμορίες, μπαίνονταν λύτερα στο ρωμαϊκό, κάναν πλατάκειο κι εγγύριαν άφορα στην 'Αρβανιτιά, όπου βρίσκανε γιατάκια και κλέφτικα λιμέρια.

Το Παγώνι περνούσε μαύρες και δισεχτες μέρες, πού σ' ακρόδραχα και σ'τα ρωμάνια του, τὰ κεντημένα με το πράσινο, μέρη και νύχτα φύλαζαν οι κλέφτες της 'Αρβανιτιάς, σάν σ'τα παλιά τὰ χρόνια, τὰ χρόνια του Χωλιτή. Τό φιλιήτι κι η' Παρσιμιάδι κινδυνεύονταν με φόβο στην καρδιά, μὴν τὰ πατήσουν Τσιμίτες, Τουρκαρβανίτες και Ρωμιοί, πού θύγκανε γιά πλιάτσικο.

Τώρα, γιά πρώτη φορά, άκούγεται ένας χαινούτσος Τουρκαρβανίτης Τσιμής, πού σ'τα χρόνια τὰ κατοπινά θά τόνε μώθη όλος ό ντουσίος. 'Ο Τσιμής Νταούτ Χότζα, πού γιά τούς πολλούς του σκοτωμούς και τής πολλής του τής κλέψης στο Παγώνι, την Κόνιτσα, Τσαμουριά, θά πού' απ' το ρωμαιοί και θά έση καλό γιατάκι σ'τής τουρκαρβανιτιάς τὰ μέρη.

Δεκατό χρόνια πέρασαν απ' το έκιστρία πού ό Νταούτ ξεπότησε πίσω πού τή Στουγάρα, κι έπράξησε τό δρόμο του στο Βούρκο, γιά νά φτάση. Οι 'Αρβανίτες τόν δέχτηκαν, σάν αδερφό τους πρόσφυγα, διαγμένο πού τήν 'Ελλάδα, και τού 'δωκαν τήν άδεια νά νά άγορφυλάσσει σάν υπηρέτη τὰ παφλίκια, σ'του Δελνίου και τόν 'Αη - Σαράντων τὰ χωριά. Θά τού 'ρχονταν και κένα δόξημα απ' τήν 'Ιταλική τών 'Αη - Σαράντα προέβη. 'Εδω μακρόστε ό κλέφτης απ' το Τσιμικό ως το θρυλικό σαράντα. 'Ο μωκ μιά μέρα δρόμκε με το κεφάλι λυώμα, κάτω από 'να δέντρο, δώ πού το Μουράι, μικρό χωριό τού Βούρκου.

'Εδω τόν σκοτώσανε δύο όμορφα παιδιά, δύο Βορειοηπειρωτά-

έκουσμένου ήρωα τών 'Αρβανιτάδων στο θρυλικό σαράντα.

'Άλλοι Τουρκαρβανίτες κλέφτες προμεροτάσαν τούτο τό κακαϊό, πού γίγνε μέσα στο έλληνικό, ό άχτροί της Ρωμιοσύνης θά τό έξεμεταλλεύονταν, γιά νά κερδίσουν όφέλι σέ βάρος της άτυχής πατρίδας. 'Ο Μπότσαρης δέν άφηνε νά πάρ όλα τὰ μέτρα. 'Ετρεξε σ'τ' αυτόκίνητο. Και τ' έκανε τὰ μέτρα του! Μεγάλο μακελλείο. 'Όλοι τους σκοτωμένοι. 'Ο άδης κι ό βραχονομείς κι ό έπιστροφος Σκόρτι, πεσμένοι μέσα σ'τ' αυτόκίνητο πλημμερισμένοι μέσα στο αίμα, και κάτω απ' τ' αυτόκίνητο ήσαν σκοτωμένοι ό ύπασιστης τού στρατηγού Τελλίνι, ό Μπανισίνι. 'Ο στρατηγός Τελλίνι, σάν άρχισ' ή έπίθεση τών βρωμερών ρωμιάων, πετάχτηκ' απ' τ' αυτόκίνητο κι έπήρε τόν κατήφορο, κι έπεσε μέσα τόν τάφο, μήπως και τή γλυτώση. 'Όμως ό ρωμιάς τόν χτύπησαν πισωλάτσα και στο κεφάλι τού 'ρίξαν χαριτική δολή. Τά πρόσωπα όλων τών σκοτωμένων απ' τὰ πολλά χτυπήματα ήσαν παραμορφωμένα.

'Η πρώτη φροντίδα τού Μπότσαρη, πού 'τανε παραγμένος γιά τό σκοτωμό τού Τελλίνι, νά είδοποίηση τήν κυβέρνηση και τής

'Η μύνα σφίγγει το παιδί βαθιά στην άγκαλιά της.

Νύχτα δουλή! Νύχτα φυρή! Νύχτα γεγάή φρίκη.

'Αχ, κρύμα μύνα το παιδί, κι άκούω πού σκούζουν λυκοί,

κι άκούω τ' άγριατρεχάματα σ'τής νύχτας το σκούδι.

Τέτοια φριχτή κατάσταση και φόβος και τρομάρα ήσαν στην 'Ηπειρο και σ'τή γειτονική 'Αρβανιτιά τούτο τό καλοκαίρι, πού ήρθε ή 'Επιτροπή τό σύνορο νά δάλη.

'Ο στρατηγός Τελλίνι δρέθηκε σκοτωμένους κοντά σ'τή Ζέπη, τόπο χαμένο μέσα σ' άπέραντη πρασιναδά και έλσάτηρη πυκνή. 'Όλα έδω είναι ίσκιερά κι από τόν ήλιο άδιππέραστα. Κι είν' τὰ φυλλάματα πλατιά κι ό θάμνος φωνάτωσι. Τά άγριόδεντρα ψηλά, γράβδι, φράξι, κρυνιές, γκορτσιές, φτελιάδες, κουτσουπιές, όξυές

αυτόκίνητο, πού άκτινοβολούσε σ'τόν αούνοστιάτικο ήλιο, μεγάλη πίκρα ήπανε, γιά τούτο τό κακό. Τό φονικό τούτο της Κακαϊιάς, πού γίγνε μέσα στο έλληνικό, ό άχτροί της Ρωμιοσύνης θά τό έξεμεταλλεύονταν, γιά νά κερδίσουν όφέλι σέ βάρος της άτυχής πατρίδας. 'Ο Μπότσαρης δέν άφηνε νά πάρ όλα τὰ μέτρα. 'Ετρεξε σ'τ' αυτόκίνητο. Και τ' έκανε τὰ μέτρα του! Μεγάλο μακελλείο. 'Όλοι τους σκοτωμένοι. 'Ο άδης κι ό βραχονομείς κι ό έπιστροφος Σκόρτι, πεσμένοι μέσα σ'τ' αυτόκίνητο πλημμερισμένοι μέσα στο αίμα, και κάτω απ' τ' αυτόκίνητο ήσαν σκοτωμένοι ό ύπασιστης τού στρατηγού Τελλίνι, ό Μπανισίνι. 'Ο στρατηγός Τελλίνι, σάν άρχισ' ή έπίθεση τών βρωμερών ρωμιάων, πετάχτηκ' απ' τ' αυτόκίνητο κι έπήρε τόν κατήφορο, κι έπεσε μέσα τόν τάφο, μήπως και τή γλυτώση. 'Όμως ό ρωμιάς τόν χτύπησαν πισωλάτσα και στο κεφάλι τού 'ρίξαν χαριτική δολή. Τά πρόσωπα όλων τών σκοτωμένων απ' τὰ πολλά χτυπήματα ήσαν παραμορφωμένα.

Η πρώτη φροντίδα τού Μπότσαρη, πού 'τανε παραγμένος γιά τό σκοτωμό τού Τελλίνι, νά είδοποίηση τήν κυβέρνηση και τής

Υπό του κ. ΝΙΚ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ, Επιτίμου Λυκειάρχη — Μέλους της ΚΕΒΑ

άλλες άρχές σ'τής 'Ηπειρο τὰ μέρη. Μέ μιά στρατός και χωροφυλακή κινήσαν κι άκτέινσαν όλο τόν τόπο γύρω, μὴ πολλή έπιτύχουν κάποιον απ' τούς φονιάδες. Κι ό άρχηγός της χωροφυλακής 'Ηπειρο, ό συνταγματάρχης Πλατής, πού γύρισε όλο τόν τόπο γύρω, κοντά σ'τ' άδανικό, δρκε τσαρουχών πατήματα και κάλλους από φουσέκια μάουζερ, τού παλιού τούρκικου στρατού. Σ'τήν έκθεση του έγραψε ό συνταγματάρχης ό Πλατής, κοντά σ'τ' όλλα:

«Δεδομένου ότι ή μόνι υπαγωγή διεέδοξ ήτο νά καταφύγουν εϊς τό άδανικό έδαφος, άπέχον τρία τέτοια τής άρας μόνον από τόν τόπον τού εγγλήματος, έχω τήν πεποίθηση ότι οι εγγλήματι άφου κατήλθον εϊς τας όχθας τού μικρού ποταμού Φιτάκι, άριστερά τού χωριού 'Αρίνιστα, εισέδυσαν διά τού πικνοτάτου

Ο στρατηγός Έρρίκο Τελλίνι, Πρόεδρος της Έπιτροπής χαράξεως τών έλληνοαλβανικών συνόρων, πού δολοφονήθηκε κοντά στην Κακαϊιά από άλβανική συμμορία, με υπόδειξη τού Μουσσολίνι.

πλήνεται. 'Ο Ιταλικός στόλος είν' έτοιμος νά καταπλεύση σ' άγνωστή κατεύθυνση. Κι οι Ιταλικές δυνάμεις της 'Αλβανίας ενισχύονται με τάγματα 'Ιταλών καραμπινιέρων, πού τριγυρνάν μ' όλο τους τόν αφορημό σ'τούς δρόμους τού Χάστρου και τού Δελνίου, και τή νύχτα στέλνονται μυστική σ'τα σύνορα τά έλληνικά, κοντά σ'τήν Κακαϊιά.

Φεγγαρόλαστη αούνοστιάτικη νύχτα σ'τής Δερόπολης τόν κάμπο. Τό φεγγάρι άμέριμα ταξιδεύει σ'τόν άπέραστο ούρανό, κι όλόγιομο λιγιάζονταν πάνω απ' τής Κακαϊιάς τό φαλακρό κεφάλι. Τ' άλυσσαν πού φεγγάρι, τό δυσρεφέστερο φεγγάρι, πού φαίνεται τό δροσολίτικο κάμπο. 'Όμως, όπως πολλές φορές μοιγώσαν σ'τα χρόνια τὰ κατοπινά ό Δροπολίτες, τούς φαίνονταν κείνες τής βροχής γλώβι. Τάχα κι αυτό νά συμπονούσε, με τό κακό πού μελετούσαν οι άρχοντες της Ρώμης, κι ό νέος άρχηγός τους, ό Ιδρυτής τού φασισμού Μπενίτο Μουσσολίνι.

Κι οι Δροπολίτες έδλεπαν, όσαι τής νύχτες κείνες σ'τόν κάμπο έμυλούσαν. Ιταλικές κι άρβανιτικές φάλαγγες, άρματωμένες ως τ' αυτιά, νά περπατούν σιγά - σιγά, νά φτάνουν στην 'Επισκοπή και ν' άνεθούν σ'τήν Κακαϊιά. Μονάχα αυτές ταραζάνε τού κάμπου τήν άειπατή γαλήνη και τής γλυκής τών γρύλων συμφωνίες, τὰ κουδουνίσματα τών κοπαδιών, π' άρμονικά δοσκούσανε σ'τίς γύρω τής πλαγιές, σ'του Δρίνου τήν άκροποταμιά.

Τούτες τής μυστικοπάσης βραδιάς οι 'Ιταλοί καραμπινιέροι είχαν σκοπό νά μπουν στο έλληνικό και ν' άρπαχτούν με τούς 'Ελληνες σκοπούς. Τέτοια είχανε διαταγή.

Μέ τό σκοτωμό τού προέδρου Τελλίνι, ή 'Επιτροπή σ'τα Γιάννενα, σ'τήν Κακαϊιά νά πάη, νά 'δη τόν τόπο, πού 'γινε τό φοβερό κακό. Λίγες μέρες πρωύτερα σ'τα Γιάννενα ή 'Επιτροπή έκανε άνακρισίες. Πρώτος άνακριβήσε ό Μπότσαρης. Καί τὰ 'πε όλα σταράτα και άλήθινα, πού οι έξοι δεβαιώθηκαν πώς κομιά δέν εϊχ' άνέμεση στο φόνου τού Τελλίνι. Μονάχα ό 'Ιταλός ό Μπό, πού τά λόγια του έστράξαν δηλητήριο, έφερε άντιρρήσεις. 'Όμως σ'τό τέλος της άνακρίσεως, σάν είδε τόν πρόεδρο Σιμπούτι, τό Γάλλο άντιπρόσωπο Λακμπι, τόν 'Αγγλο Χάρις νά μένουν ικανοποιημένοι άπ' όσα εϊπ' ό Μπότσαρης, τήχασε ό Μπό κι έγινε γλωβός σάν τό κερί.

Σ'την Κακαϊιά έμείνανε σ'τίς 20 Σεπτεμβρη. Σ'τή Ζέπη έγινε μπροστά σ'τούς ξένους της 'Επιτροπής άναπαράσταση τού φονικού και σ'το φυλάκειο της Κακαϊιάς έρευναν σ'τα έθάρια τού Διοικητού τού φυλακίου, γιά νά δεβαιώσ ή 'Επιτροπή τή έγραψε σάν έμμεθε τό φόνου τού Τελλίνι κοντά σ'τή Ζέπη, τέσσερα χιλιόμετρα πέρα πού τό φυλάκειο. Τήν ώρα πού ή 'Επιτροπή έόκονε νά φύγ η, σ'τα Γιάννενα νά γυρίση κι έκθεση σ'τα συντάξη, έπρόδωσαν τού καμινία Ιταλική, γιομάτα καραμπινιέρους. 'Όλη τήν ώρα κινούνταν πίσω απ' τ' άδανικό φυλάκειο. 'Ο Μπό άπ' το Σιμπούτι ήρτησε νά τούς έπιτραπή σ'τα Γιάννενα νά φέρουν τό ταχυμετατόνη της 'Επιτροπής και νά τή συνοδεύουν, γιάτ'ι δέν έχει έμπιστοσύνη σ'τίς έλληνικές άρχές. 'Ο πρόεδρος Σιμπούτι έπρόδωκε τόν Δεσφονή κι ό Δεσφονή τόν Μπότσαρη. 'Ελληνες άντιπρόσωποι, τού τ'ήσουν οι 'Ιταλοί. 'Ο Μπότσαρης καταλόσε τ'ήσαν οι καραμπινιέροι κι άμέσως συνενώθηκε με τόν 'Αβ. Μάρκο τόν Διοικητή της 8 Μεραρχίας, κι ό Μάρκο έδωσε διαταγή σ' όλο τό στρατό, πού έρίσκονταν σέ όλη τή γραμμή, άν οι 'Ιταλοί πέρασαν στο έλληνικό, νά τούς χτυπήσουν σ'το φαχινό. 'Ο Μπό τὰ έκρείσασκε, κι έτσι οι μακαροναδες έμνησκανε σ'τ' άδανικό. Τά πονηρά σχέδια τών 'Ιταλών, νά προκαλέσουν νέες ταραχές και πόλεμο κανονίουν, άπέχουν τούτ'ή φορά.

Τάχατες ποιοί νά σκότασαν τόν 'Ιταλό Τελλίνι; Κι 'Ελληνες, οι 'Αλβανοί ή και οι ίδιοι οι 'Ιταλοί; Οι 'Ιταλοί κι οι 'Αλβανοί ήσαν κι είχανε κάθε λόγο, τό φόνου σ'τούς 'Ελληνες ν' αποδώσουν, γιάτ'ι πολλά θά κέρδιζαν. Οι 'Ελληνες τή θά κέρδιζαν άπ' το χαμό τού στρατηγού. 'Αλβανία είναι, πού ό στρατηγός με πάθος υποστήριζε τ' άλβανικά συμφέροντα. 'Όμως ή χαράση τών συ-

νών έγινε και τώρα θά δανούνταν τ' άσπρα τὰ όρόσημα. 'Αν οι 'Ελληνες κι οι Βορειοηπειρώτες, διάφορο είχαν νά ξεοντωθό ό μισέλλην Τελλίνι, έπρεπε νά τόν καθάρουν προτού δολούν τὰ σύνορα σ'τίς Πρέσπες, σ'το Γράμμο και σ'τήν γήλη Νεμέρτσικα. Σ'το Μπότσαρη έπρόσπεσαν οι 'Αλβανοί και οι 'Ιταλοί τόν σκοτωμό τού στρατηγού. 'Ο Μπότσαρης δέν είχε καμιά άνέμεση σ' ένα τέτοιο κακούργημα. 'Ητανε άδύος. Τούτο, ένα χρόνο άργότερα, τό άνεγλήρωσε κι αυτός ό Μουσσολίνι, πού τόν Αύγουστο τού 1924 τού άπένειμε τόν Ιταλικό μεγαλόσταυρο.

*

Χρόνια πολλά πέρασαν άπ' τού Τελλίνι τό χαμό. 'Ενας μεγάλος πόλεμος έόλησε τού κόσμου τή μορφή. Πολλά στοιχεία τού μεσοπολέμου ήρθαν σέ φως, κι άποφασικά άποκαλύφθηκαν ό έπο- λιοι σκοποί. Τή δολοφονία τού Τελλίνι μονάχα ή φασιστική 'Ιταλία τού Μπενίτο Μουσσολίνι μπορούσε νά άργανώσει. Μετά τόν τελευταίο πόλεμο ό κόμης Σφόρτσα έγραψε ένα έιδικό άξιόλογο έλγχρονος 'Ιταλίας, όπου έμολογεί άπρόκαλυπτα κι άνοιχτά τήν ένοχη τού άρχηγού τού φασισμού Μπενίτο Μουσσολίνι σ'τό φόνου τού Τελλίνι. 'Ο Τελλίνι ήταν άντιστασιατός, μισούσε τό Μπενίτο κι ή δικτατορία τού. 'Η έξεστάνση τού άντίπαλου, διπλή ικανοποίηση έδινε σ'τό δικτάτορα, τόν γλύτωνα από άντίπαλο δειν- γι' έκαίρια τού 'δινε νά πλήρη τήν 'Ελλάδα, κι ή 'Ιταλία θ' άναχτούσε τό γόητρο σ'τίς μέρες τού Μπενίτο.

Κι άκόμα ό Κάρολο Σφόρτσα, πού 'ταν υπουργός τών 'Εξωτερικών της 'Ιταλίας, προτού νά πάρη προφικαγματικά τήν έξουσία ό Μπενίτο Μουσσολίνι, γράφει σ'το ίδιο τό έιδικό του: «Κατά πληροφωρίες από τό ύπουργείο τών 'Εξωτερικών, ό Ιταλικός στόλος ήταν έτοιμος σ'τόν Τόραντα άρκετές ημέρες πριν από τό έγκλημα».

Γιά νά πετύχ σ'τα σκοτεινά του σχέδια ό άρχηγός τού φασισμού, ήρθε σέ συνενώνηση μες μπήδες της Τσαμουριάς. Αυτοί 'χαν σ'το ρωμαϊκό, σ' όλη τήν Τσαμουριά άπέραντα ταφλίκια και τώρα πού ή 'Εταινάτοση Πλαστήρα - Γουατά διετάζε άπαλλοτρίωση όλων τών ταφλίκιων, οι μπήδες ζήμιονονταν. Κι ήταν δυσασ- ρεστημένοι με τήν 'Ελληνική άπόφαση νά χάσουν τὰ ταφλίκια. Σ'τήν 'Ιταλία στράφηκαν γιά νά τούς δοθήσ ή 'Ηπειρος ν' άπο- σπασθί άπ' τήν 'Ελλάδα και νά προσαρήσ ή στην 'Αλβανία. Τότε και τὰ ταφλίκια θά μένανε σ'τά χέρια τους. Αυτοί θά δοθή- σουν, όπως μπορούν, οι συμμορίες πού τρώσαν τότε τήν 'Η- πειρο νά ξεκόμουν τόν Μπότσαρη και τόν Τελλίνι.

Η έπίσημη άλβανική κυβέρνηση κανένα θέλος δέν είχε άν σκόταζαν τόν στρατηγό Τελλίνι, γιάτ'ι ό στρατηγός ήταν φίλος τών 'Αλβανών και τόσο τούς δοθήσε σ'το δόλομο τών συνόρων, σέ όλη τή μεθόριο. Γιατ'ι νά χάσουν ένα φίλο καλό; Οι 'Αρβανίτες έγιναν όργανα τού 'Ιταλικού δικτάτορα. 'Όμως κι άκόμα σ'τ' έμερα, οι 'Αλβανοί Ιστορικοί τό θέατο τού στρατηγού τόν ρί- γον στην 'Ελλάδα. Σ'τήν εποχή τού Ζάιου, ό Ιστορικός της 'Αρβανιτιάς Τεκί Σελενίτα, σ'τήν 'Ελλάδα και σ'το Μπότσαρη άπό- διδε τό σκοτωμό τού Τελλίνι. Κι οι σοφοί Ιστορικοί, πού θάλασε τή Τίρανα, σ'τή Νέα 'Αλβανία, και δάλθηκαν με ήλιο νά γράψουν τήν Ιστορία της 'Αρβανιτιάς, τὰ ίδια άνιστορήσε έμολογούν, οι 'Ελληνες σκοτώσανε σ'το στρατηγό Τελλίνι.

Σ'το 'Αργυρόκαστρο καταστρώθηκαν τὰ σχέδια γιά σκοτωμό τού Τελλίνι. Πρωτεργάτης ό Διευθυντής της 'Αστυνομίας Χουσνή Λεπενίτας. Στενοί του συνεργάτες γιά τή φοβερή συμμαχσία, ό άνεμικός τού Λεπενίτα, Χουσνής κι αυτός σ'τό όνομα, κι ό λοχα- γός ό Μπάτσης. 'Όλοι τους ένας κι ένας, διαδεχτάς λαυλούδες της

«Δεδομένου ότι ή μόνι υπαγωγή διεέδοξ ήτο νά καταφύγουν εϊς τό άδανικό έδαφος, άπέχον τρία τέτοια τής άρας μόνον από τόν τόπον τού εγγλήματος, έχω τήν πεποίθηση ότι οι εγγλήματι άφου κατήλθον εϊς τας όχθας τού μικρού ποταμού Φιτάκι, άριστερά τού χωριού 'Αρίνιστα, εισέδυσαν διά τού πικνοτάτου

Κι οι Δροπολίτες έδλεπαν, όσαι τής νύχτες κείνες σ'τόν κάμπο έμυλούσαν. Ιταλικές κι άρβανιτικές φάλαγγες, άρματωμένες ως τ' αυτιά, νά περπατούν σιγά - σιγά, νά φτάνουν στην 'Επισκοπή και ν' άνεθούν σ'τήν Κακαϊιά. Μονάχα αυτές ταραζάνε τού κάμπου τήν άειπατή γαλήνη και τής γλυκής τών γρύλων συμφωνίες, τὰ κουδουνίσματα τών κοπαδιών, π' άρμονικά δοσκούσανε σ'τίς γύρω τής πλαγιές, σ'του Δρίνου τήν άκροποταμιά.

Τούτες τής μυστικοπάσης βραδιάς οι 'Ιταλοί καραμπινιέροι είχαν σκοπό νά μπουν στο έλληνικό και ν' άρπαχτούν με τούς 'Ελληνες σκοπούς. Τέτοια είχανε διαταγή.

Μέ τό σκοτωμό τού προέδρου Τελλίνι, ή 'Επιτροπή σ'τα Γιάννενα, σ'τήν Κακαϊιά νά πάη, νά 'δη τόν τόπο, πού 'γινε τό φοβερό κακό. Λίγες μέρες πρωύτερα σ'τα Γιάννενα ή 'Επιτροπή έκανε άνακρισίες. Πρώτος άνακριβήσε ό Μπότσαρης. Καί τὰ 'πε όλα σταράτα και άλήθινα, πού οι έξοι δεβαιώθηκαν πώς κομιά δέν εϊχ' άνέμεση στο φόνου τού Τελλίνι. Μονάχα ό 'Ιταλός ό Μπό, πού τά λόγια του έστράξαν δηλητήριο, έφερε άντιρρήσεις. 'Όμως σ'τό τέλος της άνακρίσεως, σάν είδε τόν πρόεδρο Σιμπούτι, τό Γάλλο άντιπρόσωπο Λακμπι, τόν 'Αγγλο Χάρις νά μένουν ικανοποιημένοι άπ' όσα εϊπ' ό Μπότσαρης, τήχασε ό Μπό κι έγινε γλωβός σάν τό κερί.

Σ'την Κακαϊιά έμείνανε σ'τίς 20 Σεπτεμβρη. Σ'τή Ζέπη έγινε μπροστά σ'τούς ξένους της 'Επιτροπής άναπαράσταση τού φονικού και σ'το φυλάκειο της Κακαϊιάς έρευναν σ'τα έθάρια τού Διοικητού τού φυλακίου, γιά νά δεβαιώσ ή 'Επιτροπή τή έγραψε σάν έμμεθε τό φόνου τού Τελλίνι κοντά σ'τή Ζέπη, τέσσερα χιλιόμετρα πέρα πού τό φυλάκειο. Τήν ώρα πού ή 'Επιτροπή έόκονε νά φύγ η, σ'τα Γιάννενα νά γυρίση κι έκθεση σ'τα συντάξη, έπρόδωσαν τού καμινία Ιταλική, γιομάτα καραμπινιέρους. 'Όλη τήν ώρα κινούνταν πίσω απ' τ' άδανικό φυλάκειο. 'Ο Μπό άπ' το Σιμπούτι ήρτησε νά τούς έπιτραπή σ'τα Γιάννενα νά φέρουν τό ταχυμετατόνη της 'Επιτροπής και νά τή συνοδεύουν, γιάτ'ι δέν έχει έμπιστοσύνη σ'τίς έλληνικές άρχές. 'Ο πρόεδρος Σιμπούτι έπρόδωκε τόν Δεσφονή κι ό Δεσφονή τόν Μπότσαρη. 'Ελληνες άντιπρόσωποι, τού τ'ήσουν οι 'Ιταλοί. 'Ο Μπότσαρης καταλόσε τ'ήσαν οι καραμπινιέροι κι άμέσως συνενώθηκε με τόν 'Αβ. Μάρκο τόν Διοικητή της 8 Μεραρχίας, κι ό Μάρκο έδωσε διαταγή σ' όλο τό στρατό, πού έρίσκονταν σέ όλη τή γραμμή, άν οι 'Ιταλοί πέρασαν στο έλληνικό, νά τούς χτυπήσουν σ'το φαχινό. 'Ο Μπό τὰ έκρείσασκε, κι έτσι οι μακαροναδες έμνησκανε σ'τ' άδανικό. Τά πονηρά σχέδια τών 'Ιταλών, νά προκαλέσουν νέες ταραχές και πόλεμο κανονίουν, άπέχουν τούτ'ή φορά.

Τάχατες ποιοί νά σκότασαν τόν 'Ιταλό Τελλίνι; Κι 'Ελληνες, οι 'Αλβανοί ή και οι ίδιοι οι 'Ιταλοί; Οι 'Ιταλοί κι οι 'Αλβανοί ήσαν κι είχανε κάθε λόγο, τό φόνου σ'τούς 'Ελληνες ν' αποδώσουν, γιάτ'ι πολλά θά κέρδιζαν. Οι 'Ελληνες τή θά κέρδιζαν άπ' το χαμό τού στρατηγού. 'Αλβανία είναι, πού ό στρατηγός με πάθος υποστήριζε τ' άλβανικά συμφέροντα. 'Όμως ή χαράση τών συ-

νών έγινε και τώρα θά δανούνταν τ' άσπρα τὰ όρόσημα. 'Αν οι 'Ελληνες κι οι Βορειοηπειρώτες, διάφορο είχαν νά ξεοντωθό ό μισέλλην Τελλίνι, έπρεπε νά τόν καθάρουν προτού δολούν τὰ σύνορα σ'τίς Πρέσπες, σ'το Γράμμο και σ'τήν γήλη Νεμέρτσικα. Σ'το Μπότσαρη έπρόσπεσαν οι 'Αλβανοί και οι 'Ιταλοί τόν σκοτωμό τού στρατηγού. 'Ο Μπότσαρης δέν είχε καμιά άνέμεση σ' ένα τέτοιο κακούργημα. 'Ητανε άδύος. Τούτο, ένα χρόνο άργότερα, τό άνεγλήρωσε κι αυτός ό Μουσσολίνι, πού τόν Αύγουστο τού 1924 τού άπένειμε τόν Ιταλικό μεγαλόσταυρο.

Χρόνια πολλά πέρασαν άπ' τού Τελλίνι τό χαμό. 'Ενας μεγάλος πόλεμος έόλησε τού κόσμου τή μορφή. Πολλά στοιχεία τού μεσοπολέμου ήρθαν σέ φως, κι άποφασικά άποκαλύφθηκαν ό έπο- λιοι σκοποί. Τή δολοφονία τού Τελλίνι μονάχα ή φασιστική 'Ιτα- λία τού Μπενίτο Μουσσολίνι μπορούσε νά άργανώσει. Μετά τόν τελευταίο πόλεμο ό κόμης Σφόρτσα έγραψε ένα έιδικό άξιόλογο έλγχρονος 'Ιταλίας, όπου έμολογεί άπρόκαλυπτα κι άνοιχτά τήν ένοχη τού άρχηγού τού φασισμού Μπενίτο Μουσσολίνι σ'τό φόνου τού Τελλίνι. 'Ο Τελλίνι ήταν άντιστασιατός, μισούσε τό Μπενίτο κι ή δικτατορία τού. 'Η έξεστάνση τού άντίπαλου, διπλή ικανοποίηση έδινε σ'τό δικτάτορα, τόν γλύτωνα από άντίπαλο δειν- γι' έκαίρια τού 'δινε νά πλήρη τήν 'Ελλάδα, κι ή 'Ιταλία θ' άναχτούσε τό γόητρο σ'τίς μέρες τού Μπενίτο.

Κι άκόμα ό Κάρολο Σφόρτσα, πού 'ταν υπουργός τών 'Εξωτερικών της 'Ιταλίας, προτού νά πάρη προφικαγματικά τήν έξουσία ό Μπενίτο Μουσσολίνι, γράφει σ'το ίδιο τό έιδικό του: «Κατά πληροφωρίες από τό ύπουργείο τών 'Εξωτερικών, ό Ιταλικός στόλος ήταν έτοιμος σ'τόν Τόραντα άρκετές ημέρες πριν από τό έγκλημα».

Γιά νά πετύχ σ'τα σκοτεινά του σχέδια ό άρχηγός τού φασισμού, ήρθε σέ συνενώνηση μες μπήδες της Τσαμουριάς. Αυτοί 'χαν σ'το ρωμαϊκό, σ' όλη τήν Τσαμουριά άπέραντα ταφλίκια και τώρα πού ή 'Εταινάτοση Πλαστήρα - Γουατά διετάζε άπαλλοτρίωση όλων τών ταφλίκιων, οι μπήδες ζήμιονονταν. Κι ήταν δυσασ- ρεστημένοι με τήν 'Ελληνική άπόφαση νά χάσουν τὰ ταφλίκια. Σ'τήν 'Ιταλία στράφηκαν γιά νά τούς δοθήσ ή 'Ηπειρος ν' άπο- σπασθί άπ' τήν 'Ελλάδα και νά προσαρήσ ή στην 'Αλβανία. Τότε και τὰ ταφλίκια θά μένανε σ'τά χέρια τους. Αυτοί θά δοθή- σουν, όπως μπορούν, οι συμμορίες πού τρώσαν τότε τήν 'Η- πειρο νά ξεκόμουν τόν Μπότσαρη και τόν Τελλίνι.

Η έπίσημη άλβανική κυβέρνηση κανένα θέλος δέν είχε άν σκόταζαν τόν στρατηγό Τελλίνι, γιάτ'ι ό στρατηγός ήταν φίλος τών 'Αλβανών και τόσο τούς δοθήσε σ'το δόλομο τών συνόρων, σέ όλη τή μεθόριο. Γιατ'ι νά χάσουν ένα φίλο καλό; Οι 'Αρβανίτες έγιναν όργανα τού 'Ιταλικού δικτάτορα. 'Όμως κι άκόμα σ'τ' έμερα, οι 'Αλβανοί Ιστορικοί τό θέατο τού στρατηγού τόν ρί- γον στην 'Ελλάδα. Σ'τήν εποχή τού Ζάιου, ό Ιστορικός της 'Αρβανιτιάς Τεκί Σελενίτα, σ'τήν 'Ελλάδα και σ'το Μπότσαρη άπό- διδε τό σκοτωμό τού Τελλίνι. Κι οι σοφοί Ιστορικοί, πού θάλασε τή Τίρανα, σ'τή Νέα 'Αλβανία, και δάλθηκαν με ήλιο νά γράψουν τήν Ιστορία της 'Αρβανιτιάς, τὰ ίδια άνιστορήσε έμολογούν, οι 'Ελληνες σκοτώσανε σ'το στρατηγό Τελλίνι.

τό υτερβένι, πού περνούσε ή 'Ιταλική άπαστολή. 'Εδω σ'τίς 9 τό πρωί κάμαν τό φονικό τους. Κι ύστερα άνεγλήρητο σκαφάδω- σαν σ'τόν άνήφορο και μπήκαν σ'το άδανικό.

Κι ό Κάσιτο Μέμος, πού κινούνταν σ'τα κλέφτικα λιμέρια, ό- σπου έγινε τό φονικό, αιδώριμα παρουσιάστηκε σ'τίς έλληνικές άρχές και τὰ μολόγησ' όλα: «'Εμουν κλεισμένος σ'του Χάστρου τὰ μπουντρούνια. 'Εκεί 'ρθε και με είδε ό Λεπενίτα, ό άρχηγός της χωροφυλακής, και μού 'ταξε πώς θά μ' άφήνη και τό σκάφος άν σκότασε τόν Τελλίνι. Τί νά 'κανα; 'Ο σκοπός μου ήτανε πώς νά γλυτώσα άπ' το σκούδι τού καλήι τού Χάστρου, πού ήλιο δέν έδλεπα. Δέχτηκα. Μ' άφηναν νά φύγω κρυφά τή νύχτα κι αού- πού ύστερα διαλόγησαν πώς τούς έβγαζαν χωρίς νά με 'δουν. Νά έδω είναι κι ό 'Αλβανός χωροφυλάκος πού μ' έδοθήσε κι έμνε μοζί μου. Νά έδω 'χω και γράμμα τού Λεπενίτα, τού άδερφού του και τού μοίραρχου τού Μπάτσια. Φίλοι μου όλοι. Σίγουρα αού- τού σάν είδαν πώς τούς γέλασα, γιά νά γλυτώσα και δέ σκούτσα τόν Τελλίνι, έδωσαν άλλους, γιά νά τελειώσουν τή δουλειά».

Τά ίδια έπονέλαβε ό Κάσιτο Μέμος και σ'τήν 'Ανακριτική 'Επι- τροπή, πού 'ρθε νά καταθέση. Με τό Μέμου τήν κατάθεση, ή 'Επιτροπή τράβηξε γιά τ' 'Αρμενικόστας, νά έξεστάνη τήν ά- λήθεια. 'Η έλληνική κυβέρνηση πρόταση έκανε σ'τήν 'Επιτροπή, ό Μέμος νά πορσιανισθί μπροστά σ'το Λεπενίτα, νά 'ρθι κι ό γού- μένος τού Δρίνου, πού ό κακούργος πέρασαν ως τὰ βαθιά με- σονύχτα. 'Όμως οι 'Ελληνες δέν ήθελαν νά μαστή τή άλήθεια. Τό ίδιο βράδυ, πού 'ρτασε ή 'Επιτροπή σ'το Χάστο, ό γούμένος τού μοναστηριού δρέθηκε κρεμασμένος. Μαζί του και τού μονα- στηριού ή έπιστάτοση. Οι άλβανικοί μάρτυρες τού φονικού της Κα- καϊιάς έπαψαν νά ζουν. Οι 'Αλβανοί τούς εξαφάνισαν. Καί καίτ'ι άλλο έκαμε ή κυβέρνηση τών Τιράνων, και δέσαια με τήν υπό- δεψη της Ρώμης, δέ δέχτηκε νά γίνη ή εξέταση Μέμου και Λε- πενίτας εκατ' άντιπαράστασιν, γιάτ'ι τού έθιγε... τήν άλβανική άξιοπρέπεια. Κάθε μέσο μεταχειρίστηκαν τὰ Τίρανα τού φονικού της Κακαϊιάς νά μείνη σκοτεινό.

Παγκόσμιο τό ενδιαφέρο γιά τό σκοτωμό τού Τελλίνι και γιά τής Κακαϊιάς τὰ γεγονότα. Καί τό όνομα τού μικρού τούτου δο- ρειοηπειρωτικού χωριού, πού ως τότε ήτανε γνωστό μονάχα σ'τήν 'Ηπειρο και τήν 'Αρβανιτιά, τώρα τό 'μαθε ό κόσμος όλος. Τά Βαλκάνια πέρα γιά πέρα είναι άνήσυχα. 'Ο πόλεμος ό μέγας τέ- λειασε με τ' αναριθμητά κακά πού σκόπαστε σ'τόν κόσμο, κι οι πληγές πού άφνε ήταν άκόμα άνοιχτές. Καί τώρα όλα σύμφερα έρχοντ' από τή άσση, προμήματα μεγάλης μόρας. Μπόρα πού θά κατέπνιγε ή βαριά τραυματισμένη 'Ελλάδα κι άναστάτωσε θά 'φερνε σ' όλη τή Μεσόγειο, κι άκόμα παρά πόρα. 'Ο άρχηγός τού φασισμού, ό Μπενίτο Μουσσολίνι, εϊχ' ένα χρόνο σ'τήν έ- ζουσία κι ώνειρευονταν σ'τή Ρώμη νά ύψωση το σύμβολο τών Καί- σάρων και ν' άναστήσει τό παλιό ήμπεριο. 'Αφορη ήττώσανε νά χτυπήση τή βαρεία πληγωμένη άπ' τό μικρασιατικό άτύχημα δόξαμοιρη χώρα, γιάτ'ι αύτή τού 'ταν έμπόδιο σ'τ' άπατήτ'α του όνειρα.

'Ο Μουσσολίνι δέν περίμενε νά εξακριβωθ

ΣΥΝΕΧΕΙΣ ΟΙ ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ ΤΗΣ ΚΕΒΑ

Οι δραστηριότητες της ΚΕΒΑ γύρω από το Έθνικό μας θέμα, συνεχίστηκαν με τον ίδιο ζήλο και άφοβωση και στο διάστημα που διέρρευσε από την προηγούμενη έκδοση του Πυρσού.

Έτσι συμπλήρωσε την ενημέρωση των αρμοδίων κυβερνητικών παραγόντων, αλλά και του πολιτικού και κοινωνικού κόσμου, με συνάντησή της στο Πεντάγωνο, με τον τότε υφυπουργό κ. Ι. Ντάβο σε μία κρίσιμη στιγμή του θέματος της προώθησης του γνωστού νομοσχεδίου, καθώς και με πολλούς βουλευτές. Σημαντική και πολύ ενδιαφέρουσα, ήταν η συνάντηση που έγινε με τον πρώην πρωθυπουργό κ. Παν. Κανελλόπουλο, ο οποίος συνεργάστηκε με τους εκπροσώπους της ΚΕΒΑ πέρα από μία και μισή ώρα. Η συνάντηση αυτή με τον κ. Κανελλόπουλο απέδειξε χρησιμότητα, γιατί το ενδιαφέρον του ήταν ένθουσιαστικό, ουσιαστικό και αποδοτικό. Η τεράστια πείρα του γύρω από το θέμα, άνοιξε νέους δρόμους προς τους οποίους η ΚΕΒΑ θα στρέψει τις προσπάθειές της, οι δε γνωριμίες του και επιρροές του, τέθηκαν στην διάθεση των προσπαθειών του αγώνος.

Χαρακτηριστικό είναι, ότι ο ίδιος έθεσε στην διάθεση της ΚΕΒΑ τις υπηρεσίες του και προσφέρθηκε να βοηθήσει τις προσπάθειες που καταβάλλονται για το ζήτημά μας.

Στις 13 Ιουνίου, ημέρα Παρασκευή, έγινε στα Γραφεία της ΚΕΒΑ ενημερωτική σύσκεψη, υπό την Προεδρία του Αρχηγού του Αγώνος, Προέδρου της ΚΕΒΑ, Αρχιεπισκόπου Αθηνών και Πάσης Ελλάδος κ. Σεραφείμ. Κατά την ανηλλίαση απόψεις επί της νέας πορείας, που διανοίγονται για τη συνέχιση του αγώνος, ύστερα από τη συνεχή ενημερωτική κίνηση και τη συνεργασία, που υπήρξε με την ΠΟΑΚ Αμερικής και Καναδά, ως και με τους λοιπούς πολιτικούς φορείς πατριωτικών οργανώσεων, συνδέσεων κλπ.

Επίσης εξετάστηκαν και λήφθηκαν αποφάσεις για τα οργανωτικά της ΚΕΒΑ και για την υπό ίδρυση Όμοσπονδία, καθώς και για τον συντονισμό και τον περαιτέρω χειρισμό του θέματος, επιμερισμός των εργασιών κλπ.

Στη σύσκεψη έλαβε μέρος και ο εκπρόσωπος της ΚΕΒΑ Ιωαννίνων κ. Γκουβέλς, ο οποίος ήλθε για τον σκοπό αυτό στην Αθήνα.

Από το Βορειοηπειρωτικό Σύλλογο «ΣΕΛΑΣΦΟΡΟΣ» ελάβαμε και δημοσιεύουμε το κατωτέρω άρθρο, που εστάλη προς την ΚΕΒΑ και το οποίο έχει γενικότερο ενδιαφέρον για όλο τον βορειοηπειρωτικό κόσμο, και ιδιαίτερα εκείνους που ασχολούνται ενεργά για το θέμα μας.

«Η καταπάτηση των ιερών εδαφών από τους Άλβανους, της μαρτυρικής πατρίδας μας Βορ. Ήπειρου και τό

σχημο πολιτικό και διπλωματικό παιχνίδι των μεγάλων δυνάμεων, που έγινε σε βάρος μας και σε βάρος της Ελλάδος γενικότερα, απέδειξε πως έγινε και σε βάρος των ιδίων των συμφερόντων τους, παρ' όλον ότι άλλως ήλπιζαν οι ήθικοι αυτόιργοι του εγκλήματος, που καταδίκασαν τον Έλληναισμό της Β. Ήπειρου στη σκλαβιά.

Και αυτό γιατί δεν περίμεναν να μη έλεγχοι τις ιστορικές εξελίξεις και μετά τον πόλεμο. Τώρα απέμειναν να κοιτούν το σφάλμα τους, αλλά δυστυχώς και να μη μπορούν να το διορθώσουν. Έτσι έμεις οι ελεύθεροι Βορειοηπειρώτες και όλος ο ελεύθερος κόσμος, παρακολουθούμε, μεσούντος του 20ού αιώνα, να απελευθερώνονται οι λαοί ο ένας κατόπιν του άλλου και ο βορειοηπειρωτικός κόσμος της αλβανικής κυριαρχίας να παραμένει σκλάβος.

Για απελευθέρωση πατριών εδαφών αγωνίζονται πολλοί. Με πρώτο και καλύτερο παράδειγμα τους Παλαιστίνιους — Οδ Βάσκοι ζητούν χωριστό κράτος και οι Μαύροι της Αφρικής ζητούν την ανεξαρτησία τους και την επιτυχάνουν.

Τελειάει στο Αφγανιστάν, οι μάστορες της κόκκινης «ελευθερίας» και της δημοκρατίας του προλεταριάτου, θέλησαν να σκλαβώσουν ένα ελεύθερο και περήφανο λαό. — Και ο λόγος είναι ότι η ελευθερία του ατόμου δεν μπορεί να συνταχιστεί με τη λειτουργία του κομμουνιστικού καθεστώτος.

Αλλά όλα τα κινήματα αυτά έχουν ένα κοινό παρονομαστή, τη δυαμική εξέγερση, που ξεκινάει από πράξεις βίας για να φτάσει τελικά και στη στρατιωτική αναμέτρηση με ανταρτικές ομάδες.

Στην ιστορία των πραγματικών αγώνων, δεν υπάρχει περίπτωση να μη συναντήσουμε και τη μορφή αυτή του αγώνος. — Και ίσως είναι η μόνη που υπολογίζεται.

Αυτό όμως που επίσης συναντάται σ' όλους τους αγώνες, είναι και η διάσπαση των δυνάμεων που αγωνίζονται, οι οποίες όμως λειτουργούν κάτω από διαφορετικές προθέσεις των ηγητόρων των δυνάμεων αυτών, και κάτω από διαφορετικές προοπτικές.

Πρέπει, λοιπόν, να ξεκαθαριστεί από την αρχή, τι είναι αυτό που προσδοκούμε για το θέμα μας και κάτω από ποιές προϋποθέσεις θα το επιτύχουμε.

Ένας είναι ο αμετακίνητος στόχος κάθε Βορειοηπειρωτή και κάθε συλλογικού οργάνου εκφράσεως των πόθων.

Η απελευθέρωση των εδαφών της Βορ. Ήπειρου και η προσάρτησή τους στο κορμό της μητράς Ελλάδος.

Για να επιτευχθεί όμως ο σκοπός αυτός, θα πρέπει, πρώτοι έμεις, οι άμεσα ενδιαφερόμενοι να είμαστε έτοιμοι να αναλάβουμε όλη εκείνη τη δράση, που και οι Παλαι-

στίνιοι και οι Βάσκοι, οι μαύροι και οι Κούρδοι ανέλαβαν. Έως ότου όμως φτάσουμε στο σημείο αυτό, δεν πρέπει το θέμα μας να μένει στην αδράνεια, που σημαίνει, ότι θα πρέπει να όπλιστούμε με την υπομονή και δράση, που θα μας δώσουν το περιθώριο να κινηθούμε μέσα στα πλαίσια της παραδεγμένης πολιτικής συνεννόησης για τα επί μέρους θέματα, που απασχολούν τον ελληνισμό της Β. Ήπειρου. Αλλά για να επιτευχθεί αυτό, πρέπει να γίνουν ώριμες οργανικές ανακατατάξεις, οι οποίες θα επιτρέπουν την υπεύθυνη λειτουργία του ζητήματος, αφού κανείς δεν είναι έτοιμος να επιβάλλει άποψη του «δυναμικά».

Τούτο σημαίνει, ότι πρέπει όλοι να πειθαρχήσουμε σε κάποια εξουσία, η οποία δεν είναι δυνατό να έχει μορφή εκλεγμένης σωματειακής προελεύσεως γιατί απλούστατα δεν είναι «εκδρομικό σωματείο». Πουθενά στον χώρο των απελευθερωτικών κινήσεων, σ' όλο τον κόσμο και στην ιστορία της Ελληνικής επαναστάσεως ακόμη, δεν υπάρχει παράδειγμα, εκλογής αρχηγικής εξουσίας για αγώνα, ύστερα από εκλογές. Αυτά έρχονται μετά. Οι όπαδοί της ιδέας αυτής, υποθαμβίζουν θελητά ή αθέλητα, τον αγώνα. Και γι' αυτό φέρουν ευθύνη.

Ευτυχώς, υπάρχουν τόσο πρόχειρες στον καθένα μας οι πληροφορίες για το πως λειτουργούν οι καθένας μας οι αγώνες, όπου πραγματικά αυτοί έγιναν, που είναι περιέργο, πως όλοι όσοι ασχολούμαστε και θέλουμε να επιτύχει ο αγώνας μας, δεν έχουμε απλώς και μόνο μάθει γι' αυτά.

Αυτό όμως που οδηγεί αλόγιστα σε δυσάρεστα συμπεράσματα για τους σκοπούς των διασπατών, είναι ότι οι αγώνες για εκείνους που υποφέρουν στη σκλαβιά, γίνονται για προσωπική ικανοποίηση και όχι γι' αυτόν τον ίδιο τον αγώνα. Αλλά αυτό ισοδυναμεί με «προδοσία». Γιατί δεν έχουν να επικαλεσθούν τίποτε σε βάρος της ήδη υπάρχουσας κεντρικής εξουσίας. Τό ότι δεν είναι εκλεγμένη από την βάση, αυτός δεν είναι λόγος, γιατί το έζηγαμε ήδη.

Επομένως, θα πρέπει άμεσα να οδηγηθούμε στο συμπέρασμα, πως ό,τι γίνεται από εκείνους που δεν θέλουν να ενώσουμε, είναι για να υπάρχει θέμα, ξένο προς τον ένα μοναδικό και αληθινό σκοπό μας.

Και τούτο αποτελεί το μαύρο σαράκι, που κατέτρωγε και κατατρώγει την ελληνική φυλή. Γιατί «έσύ κι όχι εγώ», «Αλλά» αυτό δεν λέγεται πατριωτισμός. Δεν λέγεται αγώνας. Και φυσικά κάποιοι θα φέρουν την ευθύνη. Και τώρα και στο μέλλον και στην ιστορία.

ΜΟΝΑΧΟΝ,

Γερμανός δημοσιογράφος, συνεργάτης του περιοδικού «Στέρν», που επισκέφθηκε ως τουρίστας την Άλβανία, δίνει μία εικόνα της αγνωστής αυτής έρυθρας χώρας. Πρέπει να σημειωθεί πως στην Άλβανία είναι ανεπιθύμητοι όλοι οι δημοσιογράφοι, τόσο της Δύσεως, όσο και της Ανατολής. Η Άλβανία επί 35 ολόκληρα χρόνια, έχει απομονωθεί από όλο τον υπόλοιπο κόσμο. Την απομόνωση επεζήτησε η ίδια, διατηρώντας μονάχα κάποιους δεσμούς, τότε με τη Μόσχα και τότε με το Πεκίνο.

Ο Γερμανός δημοσιογράφος γράφει σχετικά:

«Οι τελεωνεακοί υπάλληλοι δεν έχουν καμιά αίσθηση του γερμανικού χιούμορ. Όταν είδαν το σατιρικό περιοδικό, που κρατούσα ή μάλλον, που είχα μέσα στη βαλίτσα μου, έγιναν κατακόκκινοι. Και ο λόγος γιατί στο εξώφυλλο έπαιζε η φωτογραφία ενός ανδρός ή μάλλον γυναικών ανδρών πίσω από δύο κορίτσια με γυμνά στήθη».

Στη χώρα τους οι γυναικές φωτογραφίες θεωρούνται πορνό. Το γυμνό στήθος είναι, επίσης, κατά την αντίληψή τους πορνό. Ένα εικονογραφημένο διβλίο για την Κάρολ Μάρξ που είχα μαζί μου, προδίδιμαίσε τους τελεωνεακούς. Δεν ήξεραν αν είναι επικίνδυνο πολιτικός διβλίο και γι' αυτό άφηγορενμένο.

Ο κρατικός διερμηνεύς, που ήταν εκεί, το ξεγύλιζε και όλος γαίφαινα δεβαιώθηκε πως δεν προσβάλλει την πολιτική ήθική της χώρας.

Οι τελεωνεακοί έδειξαν ικανοποιημένοι. Μου τό έ-

πέστησαν και το έρωξα στην ιόαντα μου. Στη χώρα αυτή των ερυθρών αδελφών και παριζάνων δεν είναι εύκολη η είσοδος.

Από όρες κράτησε ο έλεγχος του διαβατηρίου μου. Φυσικά εκτός του άλλου έλεγχου, που επέστην στις βαλίτσες μου και τον αδιάκριτο έλεγχο στο... πατελόνι μου!

Οι Άλβανοί παραδέχονται πως έχουν μία «δικαιοσύνη» του «προλεταριάτου». Ο άρχηγός της χώρας, ο Έμβερ Χότζας, είναι πανταχού παρών με μεγάλα πλακάτ! Ακόμα και στην πινακοθήκη γιγνουργάει ο τεράστιος πίνακας ιγνυρισμένος από υπακόους του όλων των τάξεων, παρ' όλοι οι ιοχρρίζεται πως δεν υπάρχουν «τάξεις» στην Άλβανία!

Τά 2½ εκατομμύρια των Άλβανών έχουν λησμονήσει πως υπάρχει Θεός και άνθρωποι!

Από το αεροδρόμιο της Ρίνας ως τα Τίρανα ή απόστασις είναι 35 χιλιόμετρα. Μας μετέφερε ένα λεωφορείο το οποίο κατασκεύαζε, δηλαδή Σκόπια.

Στη χώρα του Έμβερ Χότζα,

Η ΑΓΝΩΣΤΗ ΑΛΒΑΝΙΑ

«Όπως την είδε ένας Γερμανός δημοσιογράφος

Στη διαδρομή δεν είδαμε, δεδαίως κανένα Ι.Χ. αυτοκίνητο. Μονάχα μερικά κινέζικα φορτηγά, που μετέφεραν εργάτες και αγρότες, αλλά και σιροπιώτες.

Τα φορτηγά είναι ια συγκοινωνιακά κρατικά μέσα συγκοινωνίας! Απαγορεύεται Άλβανός να είναι κάτοχος οποιουδήποτε είδους αυτοκινήτου!

Οι πολυτελείς Μεροετίες ανήκουν μονάχα στους ιοχρρούς, στους άνοπταους άξιοματούς του κράτους! Είναι η άλβανική αντίληψη περί ιοότητος! Όλοι οι πολίτες ηγαίνον πεζοί! Η ιοότητα υπάρχει μονάχα γι' αυτούς.

Στις άχτιές της Αδριατικής υπάρχει ένα γκέτιο.. Είναι το γκέτιο των ξενοδοχείων, όπου σιεγάονται οι τουρίστες, οι ξένοι.

Στο γκέτιο αυτό περιφέρονται μερικοί μικρόσωμοι άνδρες με πολιτικά και γυαλιά ήλιου. Είναι άνδρες της Μυστικής Υπηρεσίας της Άλβανίας!

Στο ξενοδοχείο «Αδριατική», το καλύτερο της περιοχής, όπου κατέλυσαν, το δωμάτιο ήταν με μπάνιο, αλλά το μπάνιο δεν είχε... μπανιέρα! Οι «άνθρωποι» δεν θα μπορούσαν να χαλαρήσουν ούτε ως κάτω των στοιχειωδών!

Μετά δύο ημέρες πήγα να επισκεφθώ την Β. Άλβανία. Εκεί επισκεφθήκα εκκλησίες και μοναστήρια και το Μουσείο των άθεϊστών, που βρίσκεται στην πλατεία του Στάλιν στην πόλη Σκόπτερ.

Στο Μουσείο αυτό υπάρχει μία μεγάλη φωτογραφία του Μάρξ, του προφήτη του άθεϊσμού και είναι γραμμένη στα άλβανικά η φράση του πως «η θρησκεία είναι το όπιο του λαού». Και, όμως, οι Άλβανοί κατά 70% πρό του 1945 ήταν φανατικοί πιστοί του Άλλάχ!

Τό υπάρχον καθεστώς έκλεισε 2.169 εκκλησίες! Και τους χώρους τους μετέτρεψε σε κινηματογράφους και αίθουσες για διάφορες άλλες ανάγκες εκδηλώσεων.

Σήμερα οι Άλβανοί «αποστρέφονται» από ένα «θεό»: Στον Έμβερ Χότζα!

Η μεγαλύτερη δύναμις στην Άλβανία είναι ο άπαισιμος λαός.

Παντού υπάρχουν απαγορεύσεις από σοφούς λόγους του Έμβερ Χότζα καθώς και ορατά λόγια του ίδιου!

Ένα από τα σοφά: «Όλοι εργαζόμαστε για το κράτος. Η εργασία είναι

για τον καθένα μας καθήκον και τιμή».

Αυτή η «τιμή» είναι 6 ήμερες την εβδομάδα σκληρής εργασίας, με 14 ήμερες διακοπών τον χρόνο και 160 μάργα (3.500 δρχ.) μισθός τον μήνα.

Και προσφέρει ο καθένας δωρεάν 124 ώρες υπερωριών τον χρόνο, για να εξοφλεί τους γαιτρώς, που του παρέχουν περίθαλψη.

Δεν δικαιούται ο εργάτης σπίτι μεγαλύτερο των δύο δωματίων. Όσο για άνεσεις είναι ανύπαρκτες. Μία ουσιαστική τηλεόραση, στοιχίζει 4.000 λέκ, ενώ ο μισθός του εργάτη είναι πενήντα λέκ, πέντε λέκ τον μήνα!

Τά παποστάσια είχαν πενήντα λέκ το ζευγάρι και το κοστούμι τετρακόσια λέκ. Καμιά τράπεζα δεν παραχωρεί πίστωσι.

Ο Χότζα λέει: «Καλύτερα να πεινούμε γιατί έτσι είμαστε ελεύθεροι».

Με την διαφορά πως δεν πεινάει ο ίδιος και οι άξιωματούχοι του, τα μέλη και στελέχη του κόμματος. Καί τα 95% των Άλβανών δεν ανήκουν στο κομμουνιστικό κόμμα!

Στά νότια της χώρας υπάρχουν — ιονίζει ο Γερμανός δημοσιογράφος — πολλά ερείπια της Απολλωνίας, που είχαν κτίσει οι αρχαίοι Έλληνες πριν 2.500 χρόνια. Η Απολλωνία ήταν μία θανυστική πόλις και λιμάνι ιοχρρό.

Οι Άλβανοί εμπορεύονται την φιλία τους! Οι Σοβιετικοί πλήρωσαν αυτή την «φιλία» με 200 εκατομμύρια δολάρια!

Ακριβά στοιχισε και στους Κινέζους η άλβανική «φιλία». Όμως δεν μπορούν επ' άπειρον να πουλήν την φιλία τους. Καί τότε είναι άγνωστο τί θα γίνουν».

Έτσι καταλήγει ο Γερμανός δημοσιογράφος.

Συ που έχεις το θείο προνόμιο της ελευθερίας, μή ξεχνάς πως χιλιάδες Βορειοηπειρώται άδελφοί ζούν υπό σκληράν δουλείαν.